

Quickscan flora en fauna

Waterwoningen Spaarnebuiten

Aveco de Bondt

bezoekadres Podium 9
postbus 2674
postcode 3800 GE Amersfoort
telefoon (0)88 18 66 010
telefax (0)343 52 31 96
e-mail amersfoort@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam	Quickscan flora en fauna waterwoningen Spaarnebuiten
projectnummer	170988
projectleider	dhr. M. Debruyne
referentie	MDE/170988
opdrachtgever	Spaarnebuiten VOF
Postadres	Ringwade 4, 3439 LM Nieuwegein
status	Definitief
versie	2.0
aantal pagina's	23
datum	4 juli 2017
auteur	ir. M. Debruyne
paraaf	
gecontroleerd	ir. J. Mos Adviseur ecologie

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Doel	4
1.2	Leeswijzer	4
2	WETTELIJK KADER: WET NATUURBESCHERMING	5
2.1	Soortbescherming	5
2.2	Gebiedsbescherming	7
2.3	Houtopstanden	8
3	HET PLANGEBIED	9
3.1	Huidige situatie	9
3.2	Toekomstige situatie	9
4	ONDERZOEKSRESULTATEN EN EFFECTEN	11
4.1	Onderzoeksmethode	11
4.2	Soortbescherming	12
4.3	Gebiedsbescherming	16
4.4	Houtopstanden	17
5	TOETSING WET NATUURBESCHERMING	18
5.1	Soortbescherming	18
5.2	Gebiedsbescherming	19
5.3	Houtopstanden	19
5.4	Zorgplicht	19
6	SAMENVATTING	20
6.1	Soortbescherming	20
6.2	Gebiedsbescherming	20
6.3	Houtopstanden	20
6.4	Zorgplicht	21
7	AANBEVELINGEN	22
BIJLAGE 1	BRONNEN	23

1 INLEIDING

In opdracht van SpaarneBuiten VOF heeft Aveco de Bondt een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de ontwikkelingen aan de Lagedijk te Spaarndam (afbeelding 1).

Afbeelding 1: Topografische ligging perceel aan de Lagedijk te Spaarndam (kaart: Aveco de Bondt, 2017).

Voorafgaand aan de realisatie van een beoogde ontwikkeling dient te worden nagegaan of binnen en in de nabijheid van het plangebied streng beschermde plant- en diersoorten en/of natuurgebieden aanwezig zijn en of deze worden aangetast. Deze eerste stap om de aanwezigheid te bepalen is het uitvoeren van een quickscan flora en fauna.

Voorliggende quickscan flora en fauna beschrijft in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN) de effecten van de ingreep op soortenbescherming, gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en houtopstanden. Uit deze quickscan blijkt of de plannen (mogelijk) leiden tot aantasting van beschermde soorten, gebieden en/of houtopstanden en of vervolgstappen noodzakelijk zijn, zoals nader onderzoek, een ontheffing en/of een vergunning.

1.1 Doel

De quickscan flora en fauna heeft meerdere doelen:

- vaststellen van (mogelijk aanwezige) beschermde flora en fauna;
- vaststellen of er nader onderzoek uitgevoerd moet worden naar beschermde flora en fauna;
- bepalen wat de effecten zijn van de ingreep op beschermde flora en fauna;
- vaststellen of er nader onderzoek gedaan moet worden naar de effecten op beschermde gebieden;
- vaststellen of er nader onderzoek gedaan moet worden naar de effecten op beschermde houtopstanden;
- indien negatieve effecten op beschermde flora en fauna en/of beschermde gebieden te verwachten zijn, dient te worden bepaald of in het kader van de Wet natuurbescherming een ontheffing (soortbescherming) of vergunning (gebiedsbescherming) nodig is.

1.2 Leeswijzer

De quickscan flora en fauna bestaat uit 7 hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk beschrijft de inleiding en leeswijzer. In hoofdstuk 2 wordt het wettelijke kader en de relevante regelgeving besproken voor het beoordelingskader waarbinnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige beschermde flora en fauna worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied met de huidige ligging en de toekomstige ingrepen. Hoofdstuk 4 bestaat uit de onderzoeksmethode, de resultaten en de effectenbeoordeling van de voorgenomen activiteit. Hoofdstuk 5 vormt de toetsing van de ingreep aan de vigerende wetgeving. Een samenvatting van de toetsing en de noodzakelijke vervolgstappen wordt beschreven in hoofdstuk 6. Afsluitend geven we in hoofdstuk 7 enkele vrijblijvende adviezen.

2 WETTELIJK KADER: WET NATUURBESCHERMING

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Deze wet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving waarbij onderscheidt wordt gemaakt in soort- en gebiedsbescherming. In onderstaande paragrafen wordt een globale toelichting gegeven op de achtergrond van deze nationale wetgeving waaraan voorgenomen ruimtelijk plannen en ingrepen worden getoetst.

2.1 Soortbescherming

Zorgplicht

De Wet natuurbescherming gaat uit van de 'zorgplicht' (art 1.11 Wnb). De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Indien specifieke maatregelen dienen te worden uitgevoerd, zal dit in onderhavig rapport worden toegelicht.

Tabel 1. Zorgplicht Wet natuurbescherming

§ 1.3. Beschermingsmaatregelen algemeen		
art 1.11	lid	1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Wet natuurbescherming is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te beschadigen of te plukken. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden (zie tabel 2). Voor

de nationaal beschermde soorten heeft elke provincie een lijst opgesteld met soorten die in desbetreffende provincie zijn vrijgesteld.

Tabel 2. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

§ 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn		
art 3.1	lid	1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. 2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. 3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben. 4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
§ 3.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn		
art 3.5	lid	1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen. 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen. 4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen. 5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
§ 3.3 Beschermingsregime andere soorten		
art 3.10	lid	1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen; b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Vogels

Alle broedvogels in Nederland zijn gedurende het broedseizoen beschermd (art 3.1 en 3.5 Wnb) en in sommige gevallen ook buiten die periode. Hierbij wordt door het bevoegd gezag¹ onderscheid gemaakt tussen soorten uit de beschermingscategorie 1 t/m 4: jaarrond beschermde

¹ Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet 2009 en Bijlage Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

nesten (verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken), categorie 5: niet-jaarrond beschermde vogelnesten (verblijfplaatsen van vogels die regelmatig naar hun verblijf terugkeren en over voldoende flexibiliteit beschikken en 'overige soorten' (vogels die jaarlijks een nieuw nest maken dat alleen in het broedseizoen beschermd is). Naar gelang de beschermingsstatus van het nest dienen maatregelen te worden getroffen om de functie van de nestlocatie te behouden.

Tabel 3. Bescherming categorieën broedvogels

Categorie	Jaarrond beschermd	Omschrijving
1	ja	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	ja	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	ja	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	ja	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5	ja, indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: spreeuw, oeverzwaluw, boerenzwaluw, ijsvogel).
'overige soorten'	nee, alleen gedurende het broedseizoen	Soorten die jaarlijks gebruik maken van een nieuw nest (voorbeeld: merel, ringmus, houtduif).

Gedragcode

Binnen de Wnb bestaat de mogelijkheid om voor de voorgenomen activiteit en de ter plaatse aanwezige soorten, door middel van een goedgekeurde gedragscode een vrijstelling te verkrijgen van de verbodsbepalingen uit art 3.1, 3.5 en 3.10 Wnb. Een ontheffing is dan niet noodzakelijk. Wel dient aantoonbaar te worden gewerkt conform de betreffende gedragscode en is te allen tijde de zorgplicht van kracht.

2.2 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te

realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied in het kader van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status van het NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (Provincies). Voor NNN-gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot aantasting van de natuurdoelen. Voor ruimtelijke ingrepen in of nabij het NNN geldt het "nee, tenzij" principe. Dit houdt in dat ingrepen waarbij de oppervlakte of de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN significant worden aangetast, in principe niet zijn toegestaan, tenzij het een groot openbaar belang dient én er geen alternatieven zijn buiten het gebied dat deel uitmaakt van de NNN. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht.

2.3 Houtopstanden

Houtopstanden, hout en houtproducten worden beschermd onder de Wet natuurbescherming met het doel om bossen te beschermen. Samenvattend stelt de Wet natuurbescherming dat wanneer bos wordt gekapt, dit binnen drie jaar na de kap dient te worden herplant. Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan dient dat elders (compensatie) plaats te vinden. Houtopstanden, hout en houtproducten die beschermd worden onder de Wet natuurbescherming betreffen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen, maar die niet op erven of in tuinen staan;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat, uitgezonderd populieren en wilgen.

Voordat een perceel bos dat onder de Wet natuurbescherming valt wordt gekapt, dient een kapmelding te worden gedaan. Een kapmelding moet minstens één maand voor de kap worden gedaan. Binnen één jaar na melding moet de kap worden uitgevoerd.

In sommige gemeenten volstaat een kapmelding niet altijd en is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Verder worden de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vastgesteld.

3 HET PLANGEBIED

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de Lagedijk te Spaarndam (provincie Noord-Holland). Het plangebied omvat de groene rand rond een voormalig industrieterrein aan de Mooie Nel, een meer aan de rivier het Spaarne, in de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude (Noord-Holland), zie afbeelding 1. De mooie Nel is geen onderdeel van het plangebied. Om een globale indruk te geven van het plangebied zijn onderstaand enkele impressiefoto's opgenomen. Ten behoeve van werkzaamheden op het terrein ten noorden van het plangebied is ter hoogte van de plangrens een amfibiescherm geplaatst. Dit scherm is ter hoogte van het plangebied niet meer intact en heeft op het moment van het veldbezoek dan ook geen functie meer.

Afbeelding 2: Impressiefoto's plangebied (Aveco de Bondt, 2017).

3.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie worden er op het plangebied te Spaarndam ten noordwesten van de molen “de Slokop” verschillende waterwoningen aangelegd.

Het biotoop bestaat uit een zandgrond met een gesloten pioniervegetatie. Het gebied wordt eerst bouwrijp gemaakt, om vervolgens 8 nieuwbouwwoningen te realiseren. Net buiten het projectgebied liggen enkele zandheuvelds die niet worden aangetast door de werkzaamheden voor de waterwoningen. Onderdeel van het inrichten van de buitenruimte is het realiseren van steigers in het water.

Afbeelding 2: Impressiefoto toekomstige situatie (Bron: spaarnebuiten.nl, 2017).

4 ONDERZOEKSRESULTATEN EN EFFECTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de methode en resultaten van de quickscan flora en fauna. Uit dit hoofdstuk blijkt welke potenties het plangebied heeft als leefgebied voor strikt beschermde soorten. Verder maakt dit hoofdstuk duidelijk of er beschermde natuurgebieden of houtopstanden aanwezig zijn.

4.1 Onderzoeksmethode

Bij het opstellen van de quickscan flora en fauna is gebruik gemaakt van de meest recente landelijke en provinciale archief- en verspreidingsgegevens. In de bijlage zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven. Door middel van een literatuuronderzoek is bepaald welke beschermde gebieden en soorten er in de omgeving van het plangebied voorkomen en welke flora en fauna mogelijk in het plangebied aanwezig is.

De aanwezigheid van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten is door middel van een eenmalig veldbezoek op locatie onderzocht. Op 24 april 2017 heeft ir. M. Debruyne, ecooloog van Aveco de Bondt, het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van het aanwezige habitat en de geschiktheid ervan te beoordelen voor de mogelijk voorkomende beschermde soorten. Het eenmalige veldbezoek heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Niet alle soortgroepen zijn gedurende het hele jaar actief of aanwezig. Bovendien zijn meerdere veldbezoeken noodzakelijk voor een volledig onderzoek naar bepaalde soortgroepen, zoals vleermuizen. De quickscan is de eerste stap in het proces om de haalbaarheid van het plan op het gebied van flora en fauna te onderzoeken. Bij aanwezigheid van specifieke habitatkenmerken is hier extra aandacht aan besteedt tijdens het veldbezoek (zie kader voor standaard werkwijze).

Bebouwing

Wanneer bebouwing binnen het plangebied aanwezig is wordt tijdens het veldbezoek specifiek aandacht besteed aan de potentie van de bebouwing voor gebouwbewonende soorten zoals broedvogels, vleermuizen en steenmarter. Hierbij wordt onder andere een visuele inspectie en beoordeling uitgevoerd van de dakrand en/of een inpandige inspectie van zolder- en kelderruimtes. Er wordt onder ander gelet op sporen zoals ruiveren, prooi- en vraatresten en mestsporen. Tevens wordt gebruik gemaakt van een endoscoop om verborgen ruimtes, welke bereikbaar zijn met een ladder, te inspecteren.

Bomen

Bomen binnen en direct grenzend aan het plangebied worden tijdens het veldbezoek beoordeeld op potentie voor de aanwezigheid van nesten en/of holten van broedvogels en vleermuizen. Indien noodzakelijk worden boomholten welke bereikbaar zijn met een ladder fysiek geïnspecteerd met een endoscoop of boomspegeltje.

Watergangen

Een eventueel aanwezige watergang in het plangebied wordt steekproefsgewijs bemonsterd met behulp van een schepnet om een indicatie te krijgen van mogelijk aanwezige (streng beschermde) soorten amfibieën en vissen.

4.2 Soortbescherming

4.2.1 Vaatplanten

Het habitat binnen de projectlocatie bestaat grotendeels uit een voormalig industrieterrein met algemeen voorkomende soorten, zoals grassen, riet en kleine struiken en opslag. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen. Beschermde plantensoorten stellen doorgaans specifieke eisen aan de standplaats, voedselarme en/of kalkrijke situaties, kwelsystemen, enz. Geschikt groeiomstandigheden zijn binnen het plangebied niet aanwezig waardoor de aanwezigheid van beschermde vaatplanten wordt uitgesloten.

4.2.2 Vleermuizen

Volgens literatuurgegevens blijkt dat er verschillende soorten vleermuizen voorkomen in Spaarndam (Broekhuizen, 2016). Soorten zoals de gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied te Spaarndam. Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen in gebouwen en in bomen. Daarnaast gebruiken vleermuizen open water en opgaande beplanting als foerageergebied en worden lijnvormige landschapselementen, zoals watergangen en bomenrijen, gebruikt als vligroute. De mogelijke aanwezigheid van deze leefgebiedsfuncties worden in het kader van de voorgenomen ingreep binnen het plangebied nader toegelicht.

Verblijfplaatsen in bomen binnen het plangebied

Binnen het plangebied zijn slechts zeer jonge en kleine bomen aanwezig. De aanwezige bomen binnen het plangebied zijn te jong en beschikken daarom niet over boomholtes, scheuren of loshangende schorsdelen, die geschikt zijn voor vleermuizen om in of achter te verblijven. Op basis van de fysieke eigenschappen van de bomen kan de aanwezigheid van een verblijfsfunctie van boombewonende vleermuizen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen buiten het plangebied

Mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing en bomen in de omgeving van het plangebied kunnen in theorie verstoord worden door de werkzaamheden. In de omgeving van het plangebied is alleen aan de oostzijde een molen en enkele gebouwen aanwezig. De bebouwing is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Verstoring op verblijfplaatsen in de naastgelegen bebouwing wordt op basis van de afstand daarvan niet verwacht.

Foerageergebied

Opgaande beplanting en waterrijke delen zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Foerageergebieden zijn beschermd als door het (tijdelijke) verlies ervan verblijfplaatsen in de directe omgeving worden aangetast.

In het plangebied is het water, de Mooie Nel, en de luwe plekken in de oeverzones geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het verlies ervan kan mogelijk leiden tot aantasting van foerageergebied.

Vliegroutes

Landschappelijke structuren zoals watergangen, boomsingels en lanen worden door vleermuizen veelal gebruikt om zich binnen het landschap te oriënteren op weg van verblijfplaats naar belangrijk foerageergebied en terug. Ook worden deze elementen gebruikt als migratieroute van zomerverblijven naar winterverblijven. Vliegroutes zijn beschermd, wanneer bij verstoring van een dergelijke route dit een indirect gevolg heeft voor een verblijfplaats in de omgeving. De mate van belangrijkheid van een vliegroute houdt verband met de aanwezigheid van alternatieve routes, afstand tot (belangrijk) foerageergebied, het seizoen, weersomstandigheden en lokaal voedselaanbod.

Aangezien er geen boomsingels of andere lijnvormige structuren aanwezig zijn, zijn binnen het plangebied geen vliegroutes vastgesteld. Vleermuizen die eventueel de oeverrand gebruiken als vliegrouen kunnen deze blijven gebruiken. De woningen zullen immers niet direct aan de oeverrand zullen liggen waardoor de oeverrand behouden blijft.

4.2.3 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (hoogeboom *et al.*, 2014) komen in de directe omgeving van het plangebied geen beschermde soorten grondgebonden zoogdieren voor.

Daarnaast gelden voor deze soorten doorgaans specifieke habitateisen, die binnen het plangebied ontbreken. In het plangebied ontbreken bijvoorbeeld bomen, weide- en akkerland, houtstapels of heggen waar grondgebonden zoogdieren kunnen schuilen. Het voorkomen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren in het plangebied kan daarmee met voldoende zekerheid worden uitgesloten.

4.2.4 Broedvogels

Algemeen voorkomende broedvogels kunnen overal tot broeden komen, van een open akker (kievit), naar een slootkant (meerkoet), in een klein struikje (winterkoninkje), tot bomen (houtduif) en gebouwen (spreeuw). Deze soorten zijn alleen beschermd op het moment waarop ze een nest hebben met eieren en/of jongen. Van enkele vogelsoorten is het nest jaarrond beschermd. Deze jaarrond beschermde soorten broeden doorgaans in bomen (o.a. ransuil, buizerd) en in gebouwen (huismus, gierzwaluw). Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vogelsoorten aangetroffen: grauwe gans, fazant, ekster, merel, meerkoet, scholekster, koolmees en tijaftjaf.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Jaarrond beschermde nesten van vogels kunnen aangetroffen worden in bebouwing (bijvoorbeeld gierzwaluw en huismus) of bomen (bijvoorbeeld buizerd en sperwer).

Er is geen bebouwing binnen het plangebied aanwezig en de aanwezige bomen zijn veel te klein en jong om jaarrond beschermde nesten te bevatten. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in bebouwing en bomen binnen het plangebied is daarom uitgesloten.

Volgens de laatste verspreidingsgegevens van de steenuilenwerkgroep Noord-Holland zijn er geen broedparen van steenuilen bekend in en rond het plangebied.

Niet-jaarrond beschermde nesten (categorie 5 en overige soorten)

Soorten waarvan het nest valt onder beschermingscategorie 5 betreffen voor een groot deel holtebroeders zoals koolmees, pimpelmees, spreeuw en boomkruiper. Nesten uit categorie 5 kunnen wel een jaarrond beschermde status hebben wanneer er in de omgeving niet voldoende alternatieven aanwezig zijn. Binnen het plangebied zijn geen bomen met holtes aanwezig waarmee potenties voor niet-jaarrond beschermde nesten van categorie 5 soorten vervallen.

Het plangebied en de directe omgeving is wel geschikt als broedlocatie voor algemene soorten zoals de meerkoet. Deze kunnen broeden langs de waterkant. Ook in de jonge bomen of in de struiken kunnen mogelijk algemene soorten broeden. Er zijn geen bestaande nesten waargenomen in de bomen of aan de waterkant.

Broedende vogels mogen niet opzettelijk verstoord worden tijdens het broeden. Het bouwrijp maken van het plangebied zal dan ook buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd, tenzij een ecologische vrijgave is opgemaakt door een ecooloog, waaruit blijkt dat er voor de start van de werkzaamheden geen broedende vogels aanwezig zijn.

4.2.5 Amfibieën

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (Herder, 2010) komen van de in Nederland aanwezige streng beschermde amfibieën enkele soorten zoals de rugstreeppad voor in het plangebied. Vaste rust- en verblijfplaatsen van de rugstreeppad, waaronder voortplantingswateren en overwinteringslocaties, zijn beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is een soort met een voorkeur voor dynamische milieus, met name gebieden met vergraafbaar zand en een natuurlijk of door de mens veroorzaakt pionierskarakter, zoals (rivier)duinen, uiterwaarden, afgravingen en bouwterreinen.

Rugstreeppad plant zich voort in (tijdelijke) ondiep water dat snel opwarmt, zoals poeltjes en plassen. In het plangebied kan mogelijk geschikt voortplantingswater aanwezig zijn in de vorm van plassen na hevige regenval.

In 2015 is voor de aanleg van woningen ten noorden van het plangebied ook rekening gehouden met de aanwezigheid van rugstreeppadden. In de omgeving van het plangebied zijn ook rugstreeppadden aangetroffen.

Op basis van de verspreidingsgegevens en de aanwezigheid van ondiepe zandige oevers en geschikt landhabitat en het aantreffen van rugstreeppadden in andere projecten op deze locatie is de aanwezigheid van rugstreeppad binnen het plangebied niet uitgesloten. Het plangebied maakt derhalve deel uit van functioneel leefgebied van de soort.

4.2.6 Reptielen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (Herder, 2010) komen er geen beschermde reptielen in de omgeving van het plangebied voor.

Soorten zoals de hazelworm en levendbarende hagedis stellen specifieke eisen aan het habitat waaronder bos(randen) en houtwallen, (vochtige) heideterrein en (structuurrijke) weg- en spoorbermen en ruigten. Het aanwezige habitat voldoet niet aan de habitatseisen van de in de omgeving aangetroffen streng beschermde soorten.

4.2.7 Vissen

Volgens landelijke verspreidingsgegevens (vissenatlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten voor.

Beschermde soorten stellen doorgaans ook specifieke eisen aan het habitat. Het aanwezige habitat voldoet niet aan de habitatseisen van de in de omgeving aangetroffen streng beschermde soorten.

4.2.8 Vlinders en libellen

Beschermden soorten vlinders en libellen stellen specifieke eisen aan het habitat waaronder de aanwezigheid van waardplanten en komen doorgaans alleen voor in natuurterreinen. In het plangebied is dergelijk habitat niet aanwezig en ontbreken waardplanten van beschermde vlinders en libellen. Ook zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde vlinders en libellen in de directe omgeving. Het is daardoor niet aannemelijk dat dergelijke soorten voorkomen in het plangebied. De plannen leiden niet tot aantasting van leefgebieden van beschermde vlinders en libellen.

4.2.9 Overige soorten

Beschermden insecten, slakken en weekdieren worden gezien de verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt habitat niet verwacht. Gezien het ontbreken van geschikt habitat is het onwaarschijnlijk dat beschermde ongewervelden voorkomen in het plangebied. De plannen leiden niet tot aantasting van leefgebieden van beschermde ongewervelde soorten.

4.3 Gebiedsbescherming

Het plangebied grenst aan een gebied dat beschermd is in het kader van de Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)). Het meest nabij gelegen beschermde natuurgebied (onderdeel van NNN) betreft de Mooie Nel, een meer aan de rivier het Spaarne wat aan het plangebied grenst (afbeelding 5).

Op ruim 6 kilometer ten westen ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid (afbeelding 5).

Afbeelding 5: Topografische ligging plangebied aan de Lagedijk te Spaarndam ten opzichte van beschermde natuurgebieden (kaart: Aveco de Bondt, 2017).

4.4 Houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen houtopstanden aanwezig. De begrenzing van 'bebouwde kom Boswet' is gelijk aan de begrenzing bebouwde kom van Spaarndam. Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Spaarndam. Er is geen sprake van beschermde houtopstanden.

5 TOETSING WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk wordt bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten van de quickscan (hoofdstuk 4) getoetst aan de ingrepen die gepland zijn (hoofdstuk 3). Uit dit hoofdstuk volgt de conclusie of er al dan niet vervolgwerkzaamheden nodig zijn. Denk daarbij aan een nader onderzoek om de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten aan te tonen, een voortoets om effecten op beschermde natuurgebieden te onderzoeken of het aanvragen van een ontheffing / vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming.

5.1 Soortbescherming

5.1.1 Vleermuizen

Binnen het plangebied worden geen beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen, en vliegroutes verwacht. In de directe omgeving van het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van vleermuizen. Verstoring op verblijfplaatsen in de naastgelegen bebouwing wordt op basis van de afstand daarvan niet verwacht.

Foerageergebied

De Mooie Nel doet mogelijk dienst als een foerageergebied voor vleermuizen. De geplande herinrichting van het terrein leidt niet tot verstoring of afname van het beschikbaar foerageergebied aangezien het plangebied niet binnen de Mooie Nel valt. (Indirecte) blijvende negatieve effecten wordt niet verwacht. Aantasting van essentieel foerageergebied wordt daarmee uitgesloten.

5.1.2 Broedvogels

Jaarrond beschermde nestlocaties van vogels binnen het plangebied zijn uitgesloten door het ontbreken van bebouwing of bomen met nesten in het plangebied.

Algemene broedvogels zoals meerkoet en merel kunnen tot broeden komen binnen het plangebied in de waterkant of in bomen en struiken. Omdat alle vogels tijdens het broeden beschermd zijn, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Er wordt geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd; ongeacht het seizoen mogen nesten van vogels die in gebruik zijn, niet worden aangetast of verstoord. Het broedseizoen loopt van globaal medio maart - augustus, maar is afhankelijk van de betreffende soort en buitentemperatuur. Het bouwrijp maken van het terrein dient buiten het broedseizoen te gebeuren, tenzij voor het broedseizoen maatregelen genomen worden om het terrein broed vrij te houden.

5.1.3 Amfibieën en reptielen

Rugstreeppad

Op basis van de verspreidingsgegevens en de aanwezigheid van ondiepe zandige oevers en geschikt landhabitat, en op basis van eerdere waarnemingen uit een eerder nader onderzoek in het nabijgelegen terrein is de aanwezigheid van rugstreeppad binnen het plangebied niet uitgesloten. Op basis van de resultaten van dit onderzoek dienen maatregelen te worden getroffen om de leefgebied functies te garanderen. Deze maatregelen dienen in een werkprotocol te worden vastgelegd. Voor het gebied is reeds een ontheffing tijdelijke natuur verleend voor de rugstreeppad.

5.2 Gebiedsbescherming

Voor het NNN is geen externe werking van toepassing binnen de provincie Noord-Holland.

Het deel van het plangebied waar woningen worden gebouwd, is geen onderdeel van de NNN. De Mooie Nel, dat direct ten zuiden aan het plangebied grenst, behoort wel tot de NNN, zie afbeelding 5. Onderdeel van het inrichten van de buitenruimte is het realiseren van steigers in het water. In het geldende bestemmingsplan voor SpaarneBuiten is het plaatsen van steigers, vlonders en drijvende terrassen in het water toegestaan op deze locatie. Aan het bouwen van de steigers zijn enkele bepalingen opgenomen in het bestemmingsplan. Aan de oever van de Mooie Nel is geen ondergedoken watervegetatie (waterplanten die geheel onder water groeien) aanwezig, vanwege de golfslag. Als gevolg van het aanbrengen en in gebruik hebben van steigers, vlonders of drijvende terrassen, zal geen sprake zijn van aantasting van de kernkwaliteiten van de NNN. Aanvullende toetsingen aan de kernkwaliteiten van het NNN zijn niet noodzakelijk.

Het plangebied ligt op dusdanige afstand (ruim 6.000 meter) van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid en de ingrepen zijn van dusdanige beperkte aard dat geen sprake is van (in)directe aantasting van instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

5.3 Houtopstanden

Beschermde houtopstanden volgens de Wet natuurbescherming zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

5.4 Zorgplicht

In het kader van de zorgplicht dienen ten aanzien van algemeen voorkomende soorten, de volgende maatregelen te worden uitgevoerd;

- Rooi- en kapwerkzaamheden in één richting uitvoeren en in de periode augustus - medio maart.

6 SAMENVATTING

In opdracht van SpaarneBuiten VOF heeft Aveco de Bondt een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de ontwikkelingen aan de Lagedijk te Spaarndam (Provincie Noord-Holland). SpaarneBuiten VOF is voornemens in het plangebied een achttal woningen te realiseren. Om vast te stellen of de ontwikkeling negatieve effecten heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden en/of beschermde houtopstanden, is als eerste stap een quickscan flora en fauna uitgevoerd. Onderstaand zijn de resultaten van de quickscan samengevat.

6.1 Soortbescherming

In tabel 4 zijn de resultaten van de quickscan opgenomen met de te verwachten effecten, te treffen maatregelen en te nemen vervolgstappen.

Tabel 4. Samenvatting quickscan flora en fauna plangebied te Spaarndam.

Soort(groep)	Waargenomen / te verwachten soorten	Functie	Verstoring	Verbodsbepaling Wnb	Maatregelen/vervolgstappen
Broedvogels	overige soorten: meerkoet, vink, houtduif ed.	nestlocatie	ja	Artikel 3.1	Bouwrijp maken (starten) buiten broedseizoen (15 maart tot 1 augustus)
Amfibieën	rugstreeppad	potentieel overwinteringsgebied	ja	Artikel 3.5	Er is reeds een ontheffing tijdelijke natuur verleend. Nemen van maatregelen om verstoring van de rugstreeppad te voorkomen. Te nemen maatregelen dienen in een werkprotocol te worden vastgelegd. (werkprotocol is reeds opgesteld)

6.2 Gebiedsbescherming

Doordat het plangebied gelegen is op een grote afstand van het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid ligt, worden directe en indirecte effecten uitgesloten. Het plangebied grenst aan het Natuurnetwerk Nederland. Nadere toetsingen aan de instandhoudingsdoelstellingen of kernkwaliteiten van beschermde gebieden zijn niet noodzakelijk.

6.3 Houtopstanden

Beschermde houtopstanden volgens de Wet natuurbescherming zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

6.4 Zorgplicht

Het merendeel van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen, zijn niet beschermd door de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten geldt dat als het plan leidt tot aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebieden er geen ontheffing noodzakelijk is. In het kader van de zorgplicht dienen, ten behoeve van onderhavig project, de volgende maatregelen te worden uitgevoerd;

- Rooi- en kapwerkzaamheden in één richting uitvoeren en in de periode augustus - medio maart.

7 AANBEVELINGEN

Zowel de streng beschermde stadsvogels zoals huismus als diverse soorten vleermuizen komen de laatste jaren meer en meer onder druk te staan door de toename in ruimtelijke ontwikkeling, (grootschalige) renovatie en na-isolatie. Vrijblijvend doen wij dan ook graag enkele aanbevelingen om de toekomstige situatie voor onder andere bovenstaande soorten te verduurzamen.

- De nieuwbouw kan eenvoudig geschikt gemaakt worden voor vleermuizen door openingen en ruimte in de spouwmuur te creëren, kasten in te metselen, of ruimte achter gevelbetimmering te creëren;
- Indien bij de nieuwe woningen een pannendak toegepast wordt, kunnen speciale dakpannen gebruikt worden voor soorten als huismus. Deze soorten gaan in aantallen achteruit in Nederland;
- Indien in de nieuwe situatie struiken en bomen worden aangeplant, wordt geadviseerd om inheemse soorten aan te planten, zoals vuilboom, gelderse roos, kornoelje en kardinaalsmuts. Inheemse beplanting is over het algemeen aantrekkelijker voor insecten en vogels.

BIJLAGE 1 BRONNEN

Literatuurlijst

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center &
EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Hoogeboom, D.M., F. Visbeen, J. Wondergem & W. Ruitenbeek (redactie). 2014. Atlas van de
Noord-Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier
studiegroep (NOZOS), Alkmaar.

Herder J., Hamers J., Dekker K. 2010 Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-
2010. Landschap Noord-Holland en Stichting RAVON.

Websites

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.soortenbank.nl

www.sovon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

www.vissenatlas.nl